

Notat

Grundnotat

Forslag til Rådets beslutning om særprogrammet for Det Fælles Forskningscenters gennemførelse af direkte aktioner under Det Europæiske Atomenergifællesskabs (Euratoms) syvende rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2007-2011)

KOM(2005) 444 endelig – 2005/0189 (CNS)

Resumé

Kommissionens forslag vedrørende tilrettelæggelsen af Fællesskabets forskningssamarbejde inden for det syvende rammeprogram for forskning dækker perioden 2007-2013. Målsætningen for forslaget om syvende rammeprogram er at videreføre og styrke målsætningen fra det sjette rammeprogram om realiseringen af det europæiske forskningsrum samt at medvirke til, at EU bliver bedre til at udnytte sin videnbase, opnå teknologisk lederskab og øge synligheden omkring europæisk forskning. Det nukleare rammeprogram foreslås opbygget med en struktur, der dels omfatter de europæiske programaktiviteter dels de direkte aktioner, der gennemføres ved Det Fælles Forskningscenter.

De direkte aktioner ved Det Fælles Forskningscenter, der fungerer som sektorforskningsinstitution for Kommissionen, omfatter håndtering af nukleart affald og miljøpåvirkninger, nuklear sikkerhed og sikring mod misbrug.

1. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 6. april 2005 sit forslag til syvende rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2007-2011) med henblik på behandling og vedtagelse i løbet af 2006.

Aktiviteterne sigter på at øge ekspertisen på forskningsområdet på en måde, som ikke kan opnås på nationalt niveau og skal konsolidere Det Europæiske Forskningsrum inden for dette område. Aktiviteterne skal desuden støtte forskningsinfrastruktur inden for nuklear videnskab og teknologi.

Kommissionen har ved udarbejdelsen af forslaget taget hensyn til synspunkter fra de andre EU-institutioner og fra medlemsstaterne og mange andre berørte parter, herunder forskersamfundet og erhvervslivet. Endvidere bygger forslagene på en tilbundsgående konsekvensanalyse og på resultaterne af femårsevalueringen af rammeprogrammet (dele af 5. og 6. rammeprogram).

Forslaget omfatter samme periode som Euratom-rammeprogrammet (dvs. 2007-2011), som er baseret på artikel 7 i Euratom-traktaten. Vedtagelse i Rådet sker ved enstemmighed efter udtalelse fra Europa-Parlamentet. I overensstemmelse med denne artikels stk. 2 udarbejdes forskningsprogrammer for en periode på højst fem år. Forslagene til Euratom-særprogrammerne har derfor ikke samme varighed som EF-særprogrammerne. Kommissionen foreslår, at disse

18. november 2005

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 60462
Dok-id 394347

Center for Analyse og Politik
Marie-Louise Mohr Jarlø
Telefon 3392 9711
Telefax 3312 4843
E-post mmj@vtu.dk

særprogrammer efter gældende lovgivningsprocedure forlænges for perioden 2012-2013, medmindre der opstår uforudsete omstændigheder.

2. Forslagets indhold

Kommissionen foreslår, at beslutningen om Det Fælles Forskningscenter tager udgangspunkt i 8 artikler.

I artikel 1 fastsættes særprogrammets varighed til perioden 1. januar 2007 til 31. december 2011.

I artikel 2 angives de aktiviteter, som gennemføres inden for temaerne (a) håndtering af nukleart affald, virkningen på miljøet og grundviden, (b) nuklear sikkerhed og (c) nuklear sikkerhedskontrol.

Artikel 3 angiver bevillingsbehovet til at være 539 mio.EUR.

Ifølge *artikel 4* gennemføres alle forskningsaktiviteter under overholdelse af grundlæggende etiske principper. Der angives forskningsområder og –aktiviteter, hvortil der ikke kan opnås støtte under programmet.

Ifølge *artikel 5* gennemføres særprogrammet ved hjælp af de finansieringsordninger, der er fastsat i Euratom-rammeprogrammet samt reglerne for deltagelse og formidling finder anvendelse – i den udstrækning de vedrører direkte aktioner.

Ifølge *artikel 6* udarbejder Kommissionen et flerårigt arbejdsprogram med en mere detaljeret redegørelse for målene og de videnskabelige og teknologiske prioriteringer.

Ifølge *artikel 7* sørger Kommissionen for, at der gennemføres en uafhængig evaluering af aktiviteterne på de områder, særprogrammet omfatter. Der foreslås følgende aktiviteter:

- **Håndtering af radioaktivt affald, virkningen på miljøet og grundviden**, herunder Karakterisering og behandling af brugt brændsel og højaktivt affald, Separation og transmutation og konditionering, Actinidgrundforskning, Kernetekniske data, Medicinske anvendelser, som er fremgået af nuklearforskning, Måling af radioaktivitet i miljøet, Videnforvaltning og uddannelse.
- **Nuklear sikkerhed**, herunder Nukleare reaktorer sikkerhed, Nuklear brændselssikkerhed i energiproduktionsreaktorer i EU, Sikker drift af avancerede nukleare energisystemer.

FFC vil bidrage til og koordinere EU's deltagelse i det såkaldte "Generation IV International Forum (GIF) R&D initiative". GIF er et internationalt samarbejde om udvikling af nye reaktortyper til ibrugtagning om 20-30 år. GIF blev oprettet i 2000 med 10 medlemslande: Argentina, Brasilien, Canada, Frankrig, Japan, Schweiz, Sydafrika, Sydkorea, UK og USA. I 2003 blev Euratom tilknyttet GIF.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

- **Sikring mod misbrug**, herunder Nuklear sikkerhedskontrol, Tillægsprotokollen (som har til formål at sikre, at der ikke foregår uanmeldte nukleare aktiviteter), Informationsindsamling fra åbne kilder vedrørende ikke-spredning, Bekæmpelse af ulovlig handel med nukleare materialer, herunder nuklearforensiske analyser.

Etiske aspekter

Gennemførelsen af programmet skal foregå under hensyn til grundlæggende etiske principper. Det sker på grundlag af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og relevante FN-konventioner mv.

Det er en forudsætning for deltagelse i programmet, at national lovgivning skal overholdes ved deltagelse i EU-projekter.

Endelig henvises til, at der skal tages hensyn til indholdet af protokollen knyttet til EU-traktaten om dyrebeskyttelse og dyrevelfærd. EU-direktivet om beskyttelse af dyr, der anvendes ved dyreforsøg, finder ligeledes anvendelse.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

3. Andre landes holdning

Andre landes holdning er ikke kendt, da forhandlingerne endnu ikke er påbegyndt.

4. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

5. Høring i Danmark

Forslaget blev sendt i bred høring med henblik på behandling på mødet i EF-specialudvalget den 14. november 2005. Ved høringsfristens udløb var der ikke indkommet høringssvar til dette særprogram.

Desuden er forslaget blevet behandlet i Rådgivningsgruppen vedr. fusion og Rådgivningsgruppen vedr. fission, hvori Forskningscenter Risø, Beredskabsstyrelsen og Institut for Strålehygiejne er repræsenteret.

6. Foreløbig dansk holdning

Danmark kan acceptere, at der af formelle grunde gennemføres et femårigt program med en planlagt forlængelse på to år, så beslutning om rammeprogrammerne træffes samtidigt.

Kommissionen foreslår et budget på 539 mio. EUR.

På området kernefission og strålingsbeskyttelse lægger man fra dansk side særlig vægt på områderne håndtering af radioaktivt affald og strålingsbeskyttelse, hvorimod man fra dansk side vil arbejde for at reducere omfanget af aktiviteter, der har til formål at videreudvikle fissionsteknologi. Endvidere vil Danmark være meget restriktiv med hensyn til omfanget af midler til kernefission generelt.

7. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Konsekvenserne for EU's budget vil afhænge af udfaldet af de generelle forhandlinger om de finansielle perspektiver for 2007-2013, som det 7. rammeprogram er en integreret del af.

Kommissionen har foreslået, at EU-budgettet til særprogrammet "Euratom-Fælles Forskningscenter" bliver på 101,5 mio. EUR i 2007 stigende til 114,3mio. EUR i 2011, således at det samlede budget for "Euratom-Fælles Forskningscenter" bliver på 539,1mio. EUR, jf. tabel.

Tabel: Kommissionens forslag til "Euratom-Fælles Forskningscenter" fordelt på år i mio. euro

	2007	2008	2009	2010	2011	Total 2007-2011
I alt	101,5	104,6	107,8	110,9	114,3	539,1

8. Nærhed

Kommissionen anfører, at en økonomisk støtte på EU-plan gør det muligt at højne forskningens kvalitet og øge dens effektivitet i et omfang, som ikke kan nås på nationalt plan.

Regeringen støtter Kommissionens intentioner om et tættere samspil mellem EU's og medlemslandenes forskningsaktiviteter samt øget koordinering og samarbejde mellem medlemslandene.

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

9. Gældende dansk ret

Forslagene påvirker ikke gældende dansk ret.

10. Forelæggelse i Folketingets Europaudvalg

Særprogrammet "Euratom-Fælles Forskningscenter" har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Selve rammeprogrammet har været forelagt til orientering den 15. april forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 18. april 2005, den 3. juni forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 7. juni 2005 samt endelig den 7. oktober forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 11. oktober. Udvalget har modtaget grundnotat af 1. juni 2005 om forslaget til rammeprogrammet samt samlenotater af henholdsvis 5. april 2005, 24. maj 2005 og 28. september 2005.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling